

SEMESTER – I

GUJ 401

પ્રશિષ્ટ કૃતિઓ

હેતુ: ગુજરાતી સાહિત્યની ગદ્ય-પદ્ય પ્રશિષ્ટકૃતિઓ અને પ્રશિષ્ટકૃતિના લક્ષણોથી વિદ્યાર્થી સજ્જ થશે.

- એકમ:1 પ્રશિષ્ટકૃતિની વિભાવના
 પ્રશિષ્ટકૃતિની વ્યાખ્યા અને લાક્ષણિકતાઓ
- એકમ:2 ડાગુકાવ્યના લક્ષણો અને વસંતવિલાસ
- એકમ:3 નવલકથાના લક્ષણો અને સરસ્વતીચંદ્ર
- એકમ:4 નાટકના લક્ષણો અને લલિતાદુઃખદર્શક નાટક
- એકમ:5 અભ્યાસકૃતિઓના મુદ્દા વિશે વૈકલ્પિક અથવા ટૂંકનોંધના પ્રશ્નો.

સંદર્ભગ્રંથો

1. ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ 1 - 3	ગુજરાતી સાહિત્યપરિષદ પ્રકાશન
2. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભાગ 1 - 6	ગુજરાતી સાહિત્યપરિષદ પ્રકાશન
3. મધ્યકાળના સાહિત્યપ્રકારો	ચંદ્રકાન્ત મહેતા
4. નવલકથા	શિરીષ પંચાલ
5. ગુજરાતી નાટક	સતીશ વ્યાસ

SEMESTER – I

GUJ 402

ભારતીય સાહિત્યમીમાંસા

હેતુ: ભારતીય સાહિત્યના સિદ્ધાંતોથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થશે.

- એકમ:1 ભારતીય કાવ્યશાસ્ત્રના વિવિધ સંપ્રદાયોનો પરિચય
(1) રીતિસંપ્રદાય (2) અલંકારસંપ્રદાય (3) ઔચિત્યસંપ્રદાય
- એકમ:2 ધ્વનિસંપ્રદાય:
ધ્વનિનું સ્વરૂપ, આનંદવર્ધનનો ધ્વનિવિચાર, ધ્વનિના પ્રકાર
- એકમ:3 વક્રોક્તિસંપ્રદાય:
વક્રોક્તિની વિભાવના; ભામહ, દંડી અને કુંતકની વિચારણા સંદર્ભે
- એકમ:4 રસપ્રક્રિયા: ભરતનું રસસૂત્ર-લોલ્લટ, શંકુક, ભદ્ર નાયકે કરેલી રસસૂત્રની ટીકા અને રસવિષયક વિચારણા
- એકમ:5 અભિનવગુપ્તે કરેલી રસવિષયક વિચારણા, સાધારણીકરણ, રસના વિધનો.

સંદર્ભગ્રંથો

1. અભિનવગુપ્તનો રસવિચાર અને બીજા લેખો	નગીનદાસ પારેખ
2. કાવ્યવિચાર	અનુ. નગીનદાસ પારેખ
3. ભારતીય કાવ્યસિદ્ધાંત	જયંત કોઠારી
4. રસસિદ્ધાંત એક પરિચય	પ્રમોદકુમાર પટેલ
5. રસ અને ધ્વનિ	નગીનદાસ પારેખ
6. વક્રોક્તિવિચાર	રાજેન્દ્ર નાણાવટી
7. ધ્વનિ	રમેશ શુક્લ
8. ધ્વન્યાલોક	ડોલરરાય માંકડ
9. સાહિત્યના સિદ્ધાંતો	નગીનદાસ પારેખ
10. અધીત પ્રમુખીય પ્રવચનો	સંપા. ચંદ્રકાન્ત શેઠ અને અન્ય

SEMESTER – I

GUJ 403

આધુનિક અને અનુઆધુનિક ગુજરાતી સાહિત્ય

હેતુ: આધુનિકતા, અનુઆધુનિકતાની વિભાવના તથા પ્રસ્તુત વિભાવનાનો પ્રભાવ ઝીલતી કૃતિઓથી વિદ્યાર્થી સજ્જ થશે.

- એકમ:1 (ક) આધુનિકતાની વિભાવના (ખ) પરંપરા અને આધુનિકતા વચ્ચેનો સંબંધ
- એકમ:2 આકાર અને મરી જવાની મજાનો આધુનિકતાના સંદર્ભે અભ્યાસ
- એકમ:3 (ક) અનુઆધુનિકતા – અનુઆધુનિકતા અને આધુનિકતા વચ્ચે ભેદ.
(ખ) અનુઆધુનિક ગુજરાતી સાહિત્યનો પરિચય
- એકમ:4 આઠમો રંગ અને તખ્તની વાર્તાનો અનુઆધુનિકતાના સંદર્ભે અભ્યાસ
- એકમ:5 ચારે એકમ સંદર્ભે ટૂંકી નોંધો અથવા હેતુલક્ષી પ્રશ્નો

સંદર્ભગ્રંથો

1. સાહિત્યમાં આધુનિકતા	સુમન શાહ
2. આધુનિકતાવાદ	પ્રમોદકુમાર પટેલ
3. અનુઆધુનિકતાવાદ	ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળા, ભોળાભાઈ પટેલ
4. આધુનિકતા અને ગુજરાતી કવિતા	ભોળાભાઈ પટેલ
5. ગુજરાતી નવલકથા	રઘુવીર ચૌધરી
6. નવલકથા	શિરીષ પંચાલ
7. સાહિત્યના ઇતિહાસની અભિધારણા	ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળા

SEMESTER – I

GUJ 404

સાહિત્ય સ્વરૂપ: નિબંધ

હેતુ: નિબંધના સ્વરૂપ અને એ સ્વરૂપની કૃતિઓથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થશે.

એકમ:1 (અ) સાહિત્ય સ્વરૂપની વિભાવના
(બ) સાહિત્ય સ્વરૂપના લક્ષણો
(ક) જે તે સ્વરૂપના વ્યાવર્તક લક્ષણો

એકમ:2 (અ) સ્વરૂપના ઉદભવની પીઠિકા
(બ) ગુજરાતીમાં એનો વિકાસ
(ક) એની સાંપ્રત સ્થિતિ

એકમ:3 જનાન્તિકે સુરેશ જોશી

એકમ:4 નંદ સામવેદી ચંદ્રકાન્ત શેઠ

એકમ:5 જગરું નટવરસિંહ પરમાર

સંદર્ભગ્રંથો

1. નિબંધ અને ગુજરાતી નિબંધ જયંત કોઠારી
2. નિબંધ પ્રવીણ દરજી
3. શૈલી અને સ્વરૂપ ઉમાશંકર જોશી

SEMESTER – I
GUJ 405
સાહિત્યિક વિવેચન

હેતુ: વિવેચનની પરિભાષા અને ગુજરાતી સાહિત્યના નોંધપાત્ર વિવેચનગ્રંથોનો વિદ્યાર્થી પરિચય મેળવશે.

- એકમ:1 (ક) વિવેચનની વિભાવના
(ખ) વિવેચનના પ્રકારો
- એકમ:2 **વિવેચક**
રમણભાઈ મહીપતરામ નીલકંઠ
'કવિતા અને સાહિત્ય' ભાગ 1 – 3 (ચયન)
- એકમ:3 વિવેચક
રામનારાયણ વિશ્વનાથ પાઠક
સાહિત્યવિમર્શ } (ચયન)
કાવ્યની શક્તિ }
- એકમ:4 વિવેચક
સુરેશ જોશી
કિંચિત, કાવ્યચર્યા, કથોપકથન } (ચયન)
ગુજરાતી કવિતાનો આસ્વાદ }
- એકમ:5 (ક) સાહિત્યિક પ્રવૃત્તિઓ
(1) સાહિત્યસંસ્થાઓનો પરિચય અને તેમની પ્રવૃત્તિઓ
(2) નવ્ય વિવેચનપ્રવૃત્તિનો પરિચય

સંદર્ભગ્રંથો

1. ત્રિપદા
(એકમ 2,3,4 માં પસંદ કરેલા વિવેચકોના લેખનું ચયન)	સંપા. કીર્તિદા શાહ
પ્રકા. ગૂર્જર ગ્રંથરત્ન કાર્યાલય
2. આપણું વિવેચન સાહિત્ય	હીરાબેન પાઠક
3. વિવેચનના વિવિધ અભિગમો	સંપા. વિનાયક રાવલ, મનહર મોદી વગેરે
4. વિવેચનની ભૂમિકા,	પ્રમોદકુમાર પટેલ
5. ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ ભાગ: 3	ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ પ્રકાશન
6. સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો	નગીનદાસ પારેખ
7. ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન	જયંત કોઠારી
8. સાહિત્યમીમાંસા	બહેચરભાઈ ર. પટેલ

SEMESTER – I

GUJ 406 S

સેમિનાર

આ સેમિનારનો હેતુ વિદ્યાર્થી મૌલીકરીતે વિચાર કરતો કરવાનો અને તેની અભિવ્યક્તિને સુધારવાનો છે. પ્રસ્તુત સંદર્ભને ચરીતાર્થ કરવા માટે વિદ્યાર્થીને સાહિત્યસંદર્ભના વિવિધ વિષયો આપી તે વિષે વિગતે અભ્યાસ કરવા પ્રેરવાનો રહેશે. સેમિનારના વિષયની પસંદગી સેમિનાર કરાવનાર અધ્યાપક સાથે ચર્ચા કરી વિદ્યાર્થીએ વિષય પસંદ કરવાનો રહેશે. સેમિનારના માર્કસ ગણાશે.

સેમિનાર કેવા પ્રકારના કરી શકાય તેના કેટલાંક નમૂના અહીં રજૂ કર્યા છે.

1. સાહિત્યિક સંસ્થાઓ
2. વિવિધ સંસ્થાઓ દ્વારા સાહિત્ય સંદર્ભે આપવામાં આવતા ઈનામો
3. સર્જનાત્મક કૃતિઓ
4. સાહિત્યના વિવિધ પ્રવાહો
5. કલા અને સાહિત્ય

SEMESTER – II

GUJ 407

પ્રશિષ્ટ કૃતિઓ

હેતુ: ગુજરાતી સાહિત્યની પ્રશિષ્ટ કૃતિઓનો સઘન અભ્યાસ વિઢાર્થીને થશે.

એકમ:1	અખેગીતા	સંપા. ઉમાશંકર જોશી
એકમ:2	જયંત ખત્રીની શ્રેષ્ઠ વાર્તાઓ.	સંપા. ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળા
એકમ:3	મદનમોહના	શામળ
એકમ:4	રે સગપણ હરિવરનું સાચું	સંપા. બળવંત જાની
એકમ:5	પૂર્વાલાપ	કાન્ત

સંદર્ભગ્રંથો

1. કાન્ત વિશે	ભુગરાય અંજારીયા
2. ખંડકાવ્ય	જયદેવ શુક્લ
3. ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ 1 - 3	ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ પ્રકાશન
4. ટૂંકી વાર્તા અને ગુજરાતી ટૂંકી વાર્તા	જયંત કોઠારી
5. અખો એક અધ્યયન	ઉમાશંકર જોશી
6. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ 1 - 6	ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ પ્રકાશન
7. મધ્યકાળના સાહિત્ય પ્રકારો	ચંદ્રકાન્ત મહેતા

SEMESTER – II
GUJ 408

પાશ્ચાત્ય સાહિત્યમીમાંસા

હેતુ: પાશ્ચાત્ય સાહિત્યના સિદ્ધાંતોથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થશે.

- એકમ:1 (1) પ્લેટોની કલાવિચારણા
(2) એરિસ્ટોલની ટ્રેજીડીની વિભાવના
- એકમ:2 (1) લોન્જાઈનસની ભવ્યતાની વિભાવના
(2) વર્ડઝવર્થનો કવિતાવિચાર
- એકમ:3 (1) કોલરિજનો કલ્પનાવિચાર
(2) મેથ્યુ આર્નોલ્ડનો કવિતા વિચાર
- એકમ:4 (1) કોચેનો અભિવ્યક્તિવાદ
(2) કાન્ટનો કવિતાવિચાર
- એકમ:5 ટી.એસ. એલિયટનો કવિતા વિચાર
- પરંપરા અને વૈયક્તિક પ્રતિભા
 - કલાની નિર્વૈયક્તિકતા
 - કવિતાના ત્રણ સૂર
 - વસ્તુગત સહસંબંધકનો સિદ્ધાંત

સંદર્ભગ્રંથો

1. પ્લેટો અને એરિસ્ટોટલની કાવ્ય વિચારણા	જયંત કોઠારી
2. એરિસ્ટોટલનું કાવ્યશાસ્ત્ર	અનિરુદ્ધ બ્રહ્મભટ્ટ
3. પાશ્ચાત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો	બહેચરભાઈ પટેલ
4. ઉદાત્તતત્ત્વ	ચંદ્રશંકર ભટ્ટ
5. પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસાના સીમાસ્તંભો	બહેચરભાઈ પટેલ
6. પશ્ચિમનું સાહિત્ય વિવેચન	શિરીષ પંચાલ
7. સાહિત્ય વિવેચન	બહેચરભાઈ પટેલ
8. કોચેનો કલાવિચાર	નગીનદાસ પારેખ
9. ફલશ્રુતિ	લાભશંકર પુરોહિત
10. પ્લેટોનું સાહિત્યશાસ્ત્ર	અ. ના. દેશપાંડે
11. 'અધીત' પ્રમુખીય પ્રવચનો	સંપા. ચંદ્રકાન્ત શેઠ અને અન્ય

SEMESTER – II

GUJ 409

ભાષા સિક્ષાંત અને વ્યવહાર

હેતુ: ભાષાના સિક્ષાંત, વિકાસ, ભાષામાં થયેલા ભાષાવૈજ્ઞાનિકકાર્ય તથા કોશકાર્યનો પરિચય વિદ્યાર્થી મેળવે.

- એકમ:1 (ક) ભાષા વિજ્ઞાનની વિવિધ શાખાઓનો પરિચય, એનો અન્ય વિદ્યાશાખાઓ સાથેનો સંબંધ.
(ખ) ભાષાઓનું આનુવંશિક અને સ્વરૂપનિષ્ઠ વર્ગીકરણ.
- એકમ:2 (ક) ધ્વનિશાસ્ત્ર: ધ્વનિ, વાચિક ધ્વનિ, ધ્વનિઘટક, અક્ષર અને સંઘ્યક્ષર, સ્વર અને અર્ધસ્વર, મર્મરત્વ અને મહાપ્રાણત્વ, સાનુનાસિક સ્વરો, અને નાસિકય વ્યંજનો, સાહવર્તી ધર્મો (સૂર, સ્વરભાર, જંકચર)
- એકમ:3 (ક) રૂપશાસ્ત્ર: રૂપ, રૂપઘટક, ઉપરૂપઘટક: રૂપઘટકના પ્રકારો મુક્ત અને નિબદ્ધ સામગ્રી ઘટક, કાર્ય ઘટક, અંગસાધક ઘટક, પદસાધક ઘટક.
- એકમ:4 વાક્યવિચાર: પદક્રમ, પદસંવાદ, સાદુ સંયુક્ત સંકુલ વાક્ય, ક્રિયાપદવાળા અને ક્રિયાપદ વિનાના વાક્યો, વાક્યરૂપાંતર.
- એકમ:5 (ક) પ્રાચીન ભારતીયઆર્યથી મધ્યમ ભારતીયઆર્ય સુધીનો મુખ્ય ધ્વનિપરિવર્તનો અને વ્યાકરણપરિવર્તનો સાથેનો વિકાસ.
(ખ) અપભ્રંશથી ગુજરાતી સુધીનો મુખ્ય ધ્વનિપરિવર્તનો અને વ્યાકરણપરિવર્તનો સાથેનો વિકાસ

સંદર્ભગ્રંથો

1. ભાષાપરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ જયંત કોઠારી
2. ગુજરાતી ભાષાનું ધ્વનિસ્વરૂપ અને ધ્વનિ પરિવર્તન પ્રબોધ પંડિત
3. ગુજરાતી ભાષાનું વ્યાકરણ યોગેન્દ્ર વ્યાસ
4. ગુજરાતી વાક્યવિચાર અરવિંદ ભંડારી
5. ભાષા, સાહિત્ય અને સમાજ યોગેન્દ્ર વ્યાસ
6. ગુજરાતી ભાષા અને સાહિત્ય નરસિંહરાવ દિવેટીયા

SEMESTER – II

GUJ410EA

સાહિત્યમાં માનવીય મૂલ્યો – નારી ચેતના

હેતુ: માનવીય મૂલ્યો સાહિત્યમાં શબ્દબદ્ધ થાય એને સમજવાની સૂઝ આ અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી મેળવશે.

- એકમ:1 (ક) સાહિત્ય અને સમાજ
(ખ) સાહિત્યમાં માનવતાવાદ
(ગ) મૂલ્યોની બદલાતી વિભાવના

એકમ:2 નારીવાદી સાહિત્ય અને સાહિત્યમાં નારી

નારીચેતના સંદર્ભે કેટલીક કૃતિઓનો અભ્યાસ

એકમ: 3 અંધારી ગલીમાં સફેદ ટપકાં હિમાંશી શેલત

એકમ: 4 બત્રીસ પૂતળીની વેદના ઈલા આરબ મહેતા

એકમ: 5 આંધળી ગલી ધીરુબેન પટેલ

સંદર્ભગ્રંથો

1. સાહિત્યમાં નારીચેતના સંપા. કલ્પના શાહ
2. શક્તિ સંપા. રંજના હરીશ
3. સહવર્તી/પરિવર્તી ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાલા
4. નારીવાદી સાહિત્ય એક સમીક્ષા: એક વિહંગાવલોકન 'ઉદ્દેશ' ફેબ્રુઆરી, 1996
5. નારીવાદ વિશેષાંક 'પરબ' જુલાઈ 1990
6. આધુનિકોત્તર સાહિત્ય સંપા. સુધા પંડ્યા

SEMESTER – II

GUJ410EB

સાહિત્યમાં માનવીય મૂલ્યો – દલિત ચેતના

હેતુ: માનવીય મૂલ્યોની સમજ વિદ્યાર્થીમાં કેળવાશે.

એકમ:1	દલિત સાહિત્ય વિમર્શ: વિભાવના અને નિદર્શન	
એકમ:2	ગુજરાતીમાં દલિત સાહિત્ય લેખન	
એકમ: 3	ગીઘ (નવલકથા)	લે. દલપત ચૌહાણ
એકમ: 4	ગુજરાતી દલિત વાર્તાસૃષ્ટિ	સં. મોહન પરમાર અને હરીશ મંગલમ્
એકમ: 5	પ્રશાંમુ (નવલકથા)	લે. જયંત ગાડીત

સંદર્ભગ્રંથો

1. સંવિતિ	હરીશ મંગલમ્
2. વિદિત	હરીશ મંગલમ્
3. એકવચન	હરીશ મંગલમ્
4. પ્રતિધ્વનિ	હરીશ મંગલમ્
5. પ્રત્યાપન	ભી.ન.વણકર
6. ગુજરાતી સાહિત્યનો સ્વાધ્યાય અને સમીક્ષા	સંપા. મોહન પરમાર
7. સાંપ્રત દલિત સાહિત્યનો પ્રવાહ	પથિક પરમાર
8. 'હયાતી' 1997 થી બધા સામયિકો	તંત્રી હરીશ મંગલમ્
9. 'શબ્દસૃષ્ટિ'	વિશેષાંક નવે. 2003.

SEMESTER – II

GUJ411EA

સાહિત્ય અને તત્ત્વજ્ઞાન

હેતુ: તત્ત્વજ્ઞાન વિશેની સમજ કેળવશે અને ગુજરાતી સાહિત્યકૃતિમાં તત્ત્વજ્ઞાન કેવી રીતે સરળતાથી વણાઈને આવે છે એનો અભ્યાસ વિદ્યાર્થી કરશે.

એકમ:1 (ક) સાહિત્યની વિભાવના અને તત્ત્વજ્ઞાનની વિભાવના-પરંપરા અને આધુનિક સંદર્ભમાં
(ખ) તત્ત્વજ્ઞાને સાહિત્યમીમાંસાને પૂરાં પાડેલા નિદર્શનો (મોડેલ્સ)

એકમ:2 સાહિત્ય વિવેચનની દાર્શનિક ભૂમિકા: સુરેશ જોશી અને રા.વિ. પાઠકના વિવેચન સંદર્ભે.

એકમ: 3 ભારતીય તત્ત્વજ્ઞાન
(ક) અદ્વૈતવાદ: અખેગીતા
(ખ) દયારામનું તત્ત્વજ્ઞાન: રસિકવલ્લભ

એકમ: 4 અસ્તિત્વવાદ, એબ્સર્ડ, પ્રતીકવાદ, કલ્પનવાદ

એકમ: 5 'અમૃતા'નો અભ્યાસ અસ્તિત્વવાદના સંદર્ભે

સંદર્ભગ્રંથો

1. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભા. 1 થી 6 પ્રકા. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
2. ગુજરાતી સાહિત્યકોશ: ભા. 2, 3 પ્રકા. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
3. સાહિત્યકવાદ સંપા. અમૃતલાલ યાજ્ઞિક
4. કળા, સાહિત્ય અને વિવેચન પ્રમોદકુમાર પટેલ

SEMESTER – II

GUJ411EB

ગુજરાતી સાહિત્યિક પત્રકારત્વ

હેતુ - વિદ્યાર્થી ગુજરાતી સાહિત્યિક પત્રકારત્વની ભૂમિકા અને તેના પ્રદાનની પરિચિત થાય

એકમ:1 માધ્યમ, લોકમાધ્યમ, સમૂહમાધ્યમની વિભાવના પત્રકારત્વ અને સાહિત્ય સ્વરૂપ - કાર્યક્ષેત્ર અને પ્રયોજન - તુલનાત્મક અભ્યાસ.

એકમ:2 સુધારકયુગ અને પંડિતયુગનું સાહિત્યિક પત્રકારત્વ

- (ક) દાંડિયો
 - (ખ) બુદ્ધિપ્રકાશ
 - (ગ) ગુજરાત શાળાપત્ર
 - (ઘ) ગુજરાતી
 - (ચ) સત્યપ્રકાશ
- પંડિતયુગ
- (ક) પ્રિયંવદા/સુદર્શન
 - (ખ) વસંત
 - (ગ) જ્ઞાનસુધા

એકમ: 3 ગાંધીયુગનું સાહિત્યિક પત્રકારત્વ

- (ક) વીસમી સદી
- (ખ) પ્રસ્થાન
- (ગ) કૌમુદી/માનસી
- (ઘ) કુમાર
- (ચ) સંસ્કૃતિ

એકમ: 4 આધુનિક અને સામ્પ્રત સાહિત્યિક પત્રકારત્વ

- (ક) પરબ
- (ખ) એતદ
- (ગ) શબ્દસૃષ્ટિ
- (ઘ) પ્રત્યક્ષ
- (ચ) ફાર્બસ ગુજરાતી ત્રૈમાસિક
- (છ) ગદ્યપર્વ

એકમ: 5 કેટલાંક સાહિત્યિક પત્રકારોનું પ્રદાન

(ક) કનૈયાલાલ મા. મુનશી

(ખ) ઝવેરચંદ મેઘાણી

(ગ) ગાંધીજી

(ઘ) સુરેશ જોશી

સંદર્ભગ્રંથો

1. સંદર્ભ	સંપા. જયંત કોઠારી
2. ગુજરાતી સાહિત્યકોશ: 3	પ્રકા. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
3. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ: 1 થી 6	પ્રકા. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
4. પત્રકારત્વ અને સાહિત્ય	સંપા. યશવંત ત્રિવેદી
5. સામયિકોની સૃષ્ટિ	સંપા. યાસીન દલાલ
6. સાહિત્યરંગી પત્રકાત્વ	લે. અમિતા ઠાકોર
7. સાહિત્ય દૈનિકની ભાગ 1-2	લે. વિષ્ણુ પંડ્યા
8. પત્રકારત્વના પ્રવાહો	લે. વિષ્ણુ પંડ્યા
9. સાહિત્ય અને પત્રકારત્વ	સંપા. કુમારપાળ દેસાઈ
10. – અને સાહિત્ય	સંપા. યશવંત ત્રિવેદી
11. સંવિવાદના તેજવલયો	લે. કિશોર વ્યાસ
12. બુંદ બુંદની સૂરત નિરાળી	સંપા. રમણ સોની

SEMESTER – II

GUJ412 S

સેમિનાર

આ સેમિનારનો હેતુ વિદ્યાર્થી મૌલીકરીતે વિચાર કરતો કરવાનો અને તેની અભિવ્યક્તિને સુધારવાનો છે. પ્રસ્તુત સંદર્ભને ચરીતાર્થ કરવા માટે વિદ્યાર્થીને સાહિત્યસંદર્ભના વિવિધ વિષયો આપી તે વિષે વિગતે અભ્યાસ કરવા પ્રેરવાનો રહેશે. સેમિનારના વિષયની પસંદગી સેમિનાર કરાવનાર અધ્યાપક સાથે ચર્ચા કરી વિદ્યાર્થીએ વિષય પસંદ કરવાનો રહેશે. સેમિનારના માર્કસ ગણાશે.

સેમિનાર કેવા પ્રકારના કરી શકાય તેના કેટલાંક નમૂના અહીં રજૂ કર્યા છે.

1. સાહિત્યિક સંસ્થાઓ
2. વિવિધ સંસ્થાઓ દ્વારા સાહિત્ય સંદર્ભે આપવામાં આવતા ઈનામો
3. સર્જનાત્મક કૃતિઓ
4. સાહિત્યના વિવિધ પ્રવાહો
5. કલા અને સાહિત્ય

SEMESTER – III

GUJ501

ગ્રંથકાર પરિચય

મધ્યકાળ: નરસિંહ

હેતુ: મધ્યકાલીન સમયની ભાષા, તત્ત્વજ્ઞાન અને ભક્તિથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થશે.

એકમ:1 સર્જકને ઘડનારા પરિબળો

એકમ:2 સર્જકના સમગ્રલક્ષી સાહિત્યનો પરિચય
(એકમ – 1,2 માંથી માત્ર હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા)

એકમ: 3 સર્જકની મહત્વની રચનાઓનો અભ્યાસ

એકમ: 4 સર્જકની સર્જકશક્તિને સ્પષ્ટ કરતા પ્રશ્નોનો અભ્યાસ

એકમ: 5 સર્જકની ગૌણ રચનાઓની તપાસ.

સંદર્ભગ્રંથો

1. નરસિંહ મહેતા કૃત કાવ્ય સંગ્રહ	સંપા. ઈચ્છારામ દેસાઈ
2. નરસિંહ મહેતાની કાવ્યકૃતિઓ	સંપા. શિવલાલ જેસલપુરા
3. આદિ કવિની આર્ષવાણી	સંપા. ઈશ્વરલાલ ર. દવે
4. નરસિંહ મહેતાકૃત આત્મચરિતનાં કાવ્યો	સંપા. કે.કા.શાસ્ત્રી
5. નરસિંહ મહેતાના પદ	સંપા. કે.કા.શાસ્ત્રી
6. નરસિંહ મહેતાના પદ	સંપા. જયંત કોઠારી
7. નરસિંહ મહેતા અધ્યયન ગ્રંથ	સંપા. રસિક મહેતા
8. નરસૈયો ભક્ત હરિનો	ક.મા.મુનશી
9. અનુક્રમ	જયંત કોઠારી
10. કૃષ્ણકાવ્ય	હરિવલ્લભ ભાયાણી

SEMESTER – III

GUJ502

ગુજરાતી ભાષાવિચાર અને વિનિયોગી ભાષાવિજ્ઞાન (એપ્લાઈડ લિંગ્વીસ્ટીક)

હેતુ: ભાષા સંદર્ભે થયેલા ભાષા વૈજ્ઞાનિક કાર્યોની સમજ તથા ભાષાના વિવિધ અભિગમોનો પરિચય વિદ્યાર્થીને થશે.

એકમ:1 ગુજરાતી ભાષામાં ભાષાવૈજ્ઞાનિકોએ કરેલા પ્રદાનની સમગ્ર રૂપરેખા

એકમ:2 (ક) નરસિંહરાવ
(ખ) ટી. એન. દવે
(ગ) પ્રબોધ પંડિત

એકમ: 3 (ક) હરિવલ્લભ ભાયાણી
(ખ) યોગેન્દ્ર વ્યાસ
(ગ) ઊર્મિ દેસાઈ

વિનિયોગી ભાષાવિજ્ઞાનના કાર્યક્ષેત્રનો સામાન્ય પરિચય

એકમ: 4 (ક) શૈલીવિજ્ઞાન
(ખ) સંરચના

એકમ: 5 (ક) સામાજિક ભાષાવિજ્ઞાન
(ખ) મનોભાષાવિજ્ઞાન

સંદર્ભગ્રંથો

1. સંરચના અને સંરચન	સુમન શાહ
2. સામાજિક ભાષાવિજ્ઞાન	યોગેન્દ્ર વ્યાસ
3. શૈલી અને સ્વરૂપ	ઉમાશંકર જોશી
4. ભાષા, સમાજ અને સાહિત્ય	યોગેન્દ્ર વ્યાસ
5. સાહિત્ય સંજ્ઞા કોશ	જયંત ગાડીત
6. સાહિત્ય	સંપા. યશવંત ત્રિવેદી
7. વિવેચનનો વિભાજીત પટ	ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળા
8. સહવર્તી પરિવર્તી	ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળા

SEMESTER – III

GUJ503

તુલનાત્મક સાહિત્ય

હેતુ: વિદ્યાર્થી તુલનાત્મક સાહિત્યનું મહત્વ સમજે.

- એકમ:1 (ક) તુલનાત્મક સાહિત્ય: સંજ્ઞા અને સ્વરૂપ
(ખ) તુલનાત્મક સાહિત્યનું મહત્વ અને કાર્યક્ષેત્ર
(ગ) તુલનાત્મક સાહિત્યમાં અનુવાદની ભૂમિકા
- એકમ:2 (ક) તુલનાત્મક સાહિત્યનું કાર્યક્ષેત્ર
(ખ) તુલનાત્મક સાહિત્ય, રાષ્ટ્રીય સાહિત્ય અને વિશ્વસાહિત્ય
- એકમ: 3 તુલનાત્મક સાહિત્યનો પ્રભાવ
(ક) ગાંધીજીનો ગુજરાતી સાહિત્ય પર પ્રભાવ
(ખ) સંસ્કૃત વિચારધારાનો ગુજરાતી વિવેચન પર પ્રભાવ
(ગ) પશ્ચિમની વિચારધારાનો આધુનિક ગુજરાતી કવિતા અને વિવેચન પર પ્રભાવ.
- એકમ: 4 મૈલા આંચલ અને માનવીની ભવાઈ બંને કૃતિઓનો સ્વરૂપગત અભ્યાસ
- એકમ: 5 બંને કૃતિઓની સામગ્રી, પાત્ર, અભિગમ જેવાં પાસાની તુલના.

સંદર્ભગ્રંથો

1. તુલનાત્મક સાહિત્ય ધીરુભાઈ પારેખ
2. તુલનાત્મક સાહિત્ય પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
3. તુલનાત્મક સાહિત્યની દિશામાં અશ્વિન દેસાઈ
4. તુલનાત્મક સાહિત્ય: ભારતીય સંદર્ભ ચૈતન્ય દેસાઈ
5. ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ: 2 ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ પ્રકાશન

SEMESTER – III

GUJ504EA

સાહિત્ય સ્વરૂપ પદ્ય

હેતુ: ગુજરાતીમાં થતી પદ્યરચનાઓના વિવિધ સ્વરૂપોથી વિદ્યાર્થી સજ્જ થાય.

એકમ:1 કાવ્યની વિભાવના, ઘટક તત્ત્વો, કાવ્યના સ્વરૂપો

એકમ:2 આખ્યાન અને રાસ સ્વરૂપ વિભાવના

એકમ: 3 નળાખ્યાન અને ભરતેશ્વર બાહુબલિરાસ

એકમ: 4 સોનેટ અને ખંડકાવ્ય સ્વરૂપ વિભાવના

એકમ: 5 કાન્તના શ્રેષ્ઠ ખંડકાવ્યો, ગુજરાતી સોનેટ સંચય

સંદર્ભગ્રંથો

1. આધુનિક ગુજરાતી કવિતા પ્રવાહ	જયંત પાઠક
2. આધુનિક ગુજરાતી કવિતામાં ભાષાકર્મ	સતીશ વ્યાસ
3. કવિતાની સમજ	હેમંત દેસાઈ
4. કાવ્યપ્રત્યક્ષ	ચંદ્રકાન્ત શેઠ
5. શૈલી અને સ્વરૂપ	ઉમાશંકર જોશી
6. સ્વરૂપ સંન્નિધાન	સંપા. સુમન શાહ
7. ઉર્મિકાવ્ય	ચિમનલાલ ત્રિવેદી
8. ગીત સ્વરૂપ અને સિદ્ધિ	ભગીરથ બ્રહ્મભટ્ટ
9. ગુજરાતી સાહિત્યકોશ – 3	ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ પ્રકાશન
10. અદ્યતન કવિતા	રઘુવીર ચૌધરી
11. સન્નિધાન	સંપા. સુમન શાહ

SEMESTER – III

GUJ504EB

સાહિત્ય સ્વરૂપ ગદ્ય

હેતુ: ગુજરાતી ગદ્યના વિવિધ રૂપ અને અભિવ્યક્તિની વિવિધ પ્રયુક્તિઓથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થશે..

એકમ:1	ગદ્યનું સ્વરૂપ અને ગદ્યની વિભાવના	
એકમ:2	લલિતાદુઃખદર્શકનાટક ધરાગુર્જરી	રણછોડભાઈ ઉદયરામ ચં. ચી. મહેતા
એકમ: 3	સરસ્વતીચંદ્ર ભાગ-1 દ્વિરેફની વાતો ભાગ-1	ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠી રામનારાયણ પાઠક
એકમ: 4	રંગતરંગ ભાગ – 1 જયંત ખત્રીની શ્રેષ્ઠ વાર્તાઓ	જ્યોતિન્દ્ર દવે સંપા. ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાલા
એકમ: 5	ચિલિકા ઈચ્છાવર	યજ્ઞેશ દવે રઘુવીર ચૌધરી

સંદર્ભગ્રંથો

1. નિબંધ અને ગુજરાતી નિબંધ	જયંત કોઠારી
2. સરસ્વતીચંદ્ર વિસરાયેલા વિવેચનો	સંપા. જયંત કોઠારી
3. રામનારાયણ પાઠક	ચંદ્રકાન્ત શેઠ
4. જ્યોતિન્દ્ર દવે અભિનંદન ગ્રંથ	
5. ટૂંકી વાર્તા અને ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા	જયંત કોઠારી
6. નવલકથા	શિરીષ પંચાલ
7. ગુજરાતી નવલકથા	રઘુવીર ચૌધરી

SEMESTER – III

GUJ504EC સાહિત્યિક નિબંધો

હેતુ: ગુજરાતીમાં રચાયેલા વિવિધ સ્વરૂપો અને વિવિધ પ્રવાહોથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થાય.

- એકમ:1 સ્વરૂપ વિષયક નિબંધો
(1) ફાગુ (2) આખ્યાન (3) પદ્યવાર્તા
- એકમ:2 સ્વરૂપ વિષયક નિબંધો
(1) નવલકથા (2) ટૂંકી વાર્તા (3) નિબંધ
- એકમ: 3 (1) મધ્યકાલીન ગુજરાતી ભક્તિકવિતા
(2) મધ્યકાલીન ગુજરાતી જ્ઞાનમાર્ગી કવિતા
- એકમ: 4 (1) સાહિત્ય અને સમૂહ માધ્યમો
(2) ગુજરાતી રંગભૂમિ
- એકમ: 5 (1) ગુજરાતી સાહિત્ય પર પશ્ચિમનો પ્રભાવ
(2) ગુજરાતી સાહિત્યમાં આધુનિકતા

સંદર્ભગ્રંથો

1. સંદર્ભ	જયંત કોઠારી
2. સાહિત્યિક નિબંધો	સંપા. પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
3. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ 1 થી 6	ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ પ્રકાશન
4. ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ 1 થી 3	ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ પ્રકાશન
5. નવલકથા	શિરીષ પંચાલ
6. ટૂંકીવાર્તા અને ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા	જયંત કોઠારી
7. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા	ધીરૂભાઈ ઠાકર
8. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ (મધ્યકાલીન)	અનંતરાય રાવળ
9. નિબંધ અને ગુજરાતી નિબંધ	જયંત કોઠારી
10. નિબંધ	પ્રવીણ દરજી

SEMESTER – III

GUJ505EA

ગુજરાતી સાહિત્યની પરંપરાઓ – જૈન સાહિત્ય

હેતુ: જૈન સાહિત્યની પરંપરા સમજીને વિદ્યાર્થી જૈન સર્જકો અને જૈન કૃતિઓનો પરિચય મેળવે.

- એકમ:1 (ક) જૈન સાહિત્યનો રચનાસમય અને હેતુ
(ખ) જૈન સાહિત્યની વિશેષતાઓનો પરિચય
- એકમ:2 (ક) જૈન સાહિત્યના સ્વરૂપો – ગદ્ય અને પદ્ય
(ખ) જૈન અને જૈનેતર સાહિત્યની ભેદરેખા
- એકમ: 3 જૈન સાહિત્યના સર્જકોનો પરિચય
(ક) યશોવિજય (ખ) શાલિસૂરિ
(ગ) શાલિભદ્રસૂરિ (ઘ) જયવંતસૂરિ
- એકમ: 4 જૈન સાહિત્યની ઉત્તમ કૃતિઓનો પરિચય
આરામશોભારાસ જિનહર્ષકૃત સંપા. જયંત કોઠારી, કીર્તિદા શાહ
ધન્ના શાલિભદ્ર ચોપાઈ ગુણવિનયકૃત સંપા. રમણલાલ ચી. શાહ
- એકમ: 5 (ક) ગુજરાતી જૈન સાહિત્યની નેમીનાથ વિષયક કૃતિઓ
(ખ) ગુજરાતી જૈન સાહિત્યની સ્થૂલિભદ્ર કોશા વિષયક કૃતિઓ

સંદર્ભગ્રંથો

1. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભા. 1 થી 6 ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ પ્રકાશન
2. ગુજરાતી સાહિત્યકોશ (મધ્યકાલીન) 1 ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ પ્રકાશન
3. ગુર્જર ફાગુ સંગ્રહ રમણલાલ ચી. શાહ
4. પ્રાચીન મધ્યકાલીન બારમાસા સંગ્રહ સંપા. શિવલાલ જેસલપુરા
5. મધ્યકાળના સાહિત્ય પ્રકારો ચંદ્રકાન્ત મહેતા
6. મધ્યકાલીન ગુજરાતી જૈન સાહિત્ય સંપા. જયંત કોઠારી
7. જૈન ગૂર્જર કવિઓ સંપા. જયંત કોઠારી
8. જૈન સાહિત્યનો ઇતિહાસ મોહનલાલ દલીચંદ દેસાઈ

SEMESTER – III
GUJ505EB

ગુજરાતી સાહિત્યની પરંપરાઓ – લોકસાહિત્ય

હેતુ: શિષ્ટસાહિત્યની સાથે લોકસાહિત્યનો પરિચય વિદ્યાર્થી મેળવે.

- એકમ:1 (ક) લોકવિદ્યાવિજ્ઞાનની વિભાવના
(ખ) લોકવાડમય: સંજ્ઞા અને સ્વરૂપ
(ગ) લોક વાડમયના પ્રેરકબળો
- એકમ:2 (ક) લોક સાહિત્ય અને અભિજાતસાહિત્ય વચ્ચેનો ભેદ
(ખ) લોક સાહિત્યનું વર્ગીકરણ
(ગ) લોક સાહિત્યના લક્ષણો
- એકમ: 3 લોકગીત
(ક) લોકગીતની જુદી જુદી વ્યાખ્યાઓ: તેનું સ્વરૂપ અને લોકગીતની વિશેષતા.
(ખ) લોકગીતના સંપાદનની વિવિધ પદ્ધતિઓ
(ગ) લોકગીતનું વર્ગીકરણ
(ઘ) લોકગીતમાં કલાની અભિવ્યક્તિ
- એકમ: 4 લોક સાહિત્યનો અન્ય શાસ્ત્રો સાથે સંબંધ
(ક) ભાષાશાસ્ત્ર (લોકબોલીના સંદર્ભમાં)
(ખ) સમાજશાસ્ત્ર (લોકજીવનના સંદર્ભમાં)
(ગ) સંસ્કૃતિ અને ઇતિહાસ (સ્થાનિક ઇતિહાસના સંદર્ભમાં)
(ઘ) નૃવંરાશાસ્ત્ર (લોકજાતિઓના સંદર્ભમાં)
- એકમ: 5 લોકસાહિત્યના સંશોધન-સંપાદનની સમસ્યાઓ.

સંદર્ભગ્રંથો

1. શબ્દનો સોદાગર	કનુભાઈ જાની
2. લોકવાડમય	કનુભાઈ જાની
3. લોકસાહિત્ય ભાગ 1-2	ઝવેરચંદ મેઘાણી
4. લોકસાહિત્ય: વિભાવના અને પ્રકાર	હસુ યાજ્ઞિક
5. ગુજરાતી લોકવિદ્યા	હસુ યાજ્ઞિક
6. ગુજરાતી લોકસાહિત્ય	હસુ યાજ્ઞિક
7. લોક સાહિત્યની ચર્ચા	રમણભાઈ પટેલ
8. ગુજરાતનાં લોકગીતો	ખોડીદાસ પરમાર
9. હેંડો વાત માંડીએ	શાંતિલાલ આચાર્ય

SEMESTER – III
GUJ506 S
સેમિનાર

આ સેમિનારનો હેતુ વિદ્યાર્થી મૌલીકરીતે વિચાર કરતો કરવાનો અને તેની અભિવ્યક્તિને સુધારવાનો છે. પ્રસ્તુત સંદર્ભને ચરીતાર્થ કરવા માટે વિદ્યાર્થીને સાહિત્યસંદર્ભના વિવિધ વિષયો આપી તે વિષે વિગતે અભ્યાસ કરવા પ્રેરવાનો રહેશે. સેમિનારના વિષયની પસંદગી સેમિનાર કરાવનાર અધ્યાપક સાથે ચર્ચા કરી વિદ્યાર્થીએ વિષય પસંદ કરવાનો રહેશે. સેમિનારના માર્કસ ગણાશે.

સેમિનાર કેવા પ્રકારના કરી શકાય તેના કેટલાંક નમૂના અહીં રજૂ કર્યા છે.

1. સાહિત્યિક સંસ્થાઓ
2. વિવિધ સંસ્થાઓ દ્વારા સાહિત્ય સંદર્ભે આપવામાં આવતા ઈનામો
3. સર્જનાત્મક કૃતિઓ
4. સાહિત્યના વિવિધ પ્રવાહો
5. કલા અને સાહિત્ય

SEMESTER – IV

GUJ507

ગ્રંથકાર પરિચય

હેતુ: ગાંધીયુગના ઉત્તમ સાહિત્યકારના સમગ્ર સાહિત્યથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થશે..

અર્વાચીનકાળ:

ઉમાશંકર જોશી

એકમ:1 સર્જકને ઘડનારા પરિબળો

એકમ:2 સર્જકના સમગ્રલક્ષી સાહિત્યનો પરિચય
(એકમ 1-2 માંથી હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા)

એકમ: 3 સર્જકની મહત્વની રચનાઓનો અભ્યાસ

એકમ: 4 સર્જકની સર્જકશક્તિને સ્પષ્ટ કરતા પ્રશ્નોનો અભ્યાસ.

એકમ: 5 સર્જકના વિશેષ પ્રદાન સંદર્ભે અભ્યાસ.

સંદર્ભગ્રંથો

1. ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ ભા. 2, 3	પ્રકા. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
2. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભા. 1 થી 6	પ્રકા. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
3. યુગદ્રષ્ટા ઉમાશંકર	સંપા. ચંદ્રકાન્ત શેઠ
4. ઉમાશંકરનો વાગવૈભવ: 1 થી 3	સંપા. ચંદ્રકાન્ત શેઠ

SEMESTER – IV
GUJ508EA

કોશ વિજ્ઞાન અને ઇતિહાસલેખન

હેતુ: કોશ અને ઇતિહાસની રચનાપ્રક્રિયા તથા તેના વિવિધ પ્રકારોથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થાય.

- એકમ:1 (ક) કોશ એટલે શું ?
(ખ) કોશનિર્માણની પ્રક્રિયાની સૈદ્ધાંતિકસમજ
- એકમ:2 (ક) કોશમાં ઉપયોગમાં લેવાનારી સામગ્રીની પસંદગીની પ્રક્રિયા
(ખ) કોશની એકરૂપતા માટે શું કરાય ?
(ગ) કોશના ઉપયોગો
- એકમ: 3 ગુજરાતીમાં થયેલા વિવિધ કોશનો પરિચય અને ઉપયોગિતા
- એકમ: 4 (ક) ઇતિહાસલેખનની વિભાવના
(ખ) ઇતિહાસલેખનના પ્રકારો
(ગ) સાહિત્યના ઇતિહાસ અને અન્ય ઇતિહાસો
- એકમ: 5 ગુજરાતી સાહિત્યના ઇતિહાસોનો પરિચય
(ક) મધ્યકાલીન સાહિત્યના ઇતિહાસ
(ખ) અર્વાચીન સાહિત્યના ઇતિહાસ
(ગ) સૂચિગ્રંથોનો પરિચય

સંદર્ભગ્રંથો

1. સાહિત્યના ઇતિહાસની અભિધારણા	ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાલા
2. વિવેચન પોથી	શિરીષ પંચાલ
3. અધીત સત્તર	સંપા. ઉષા ઉપાધ્યાય અને અન્ય
4. ઇતિહાસની વિભાવના	આર.એન.મહેતા
5. ઇતિહાસ અને કેળવણી	દર્શક
6. મારું હિન્દનું દર્શન	જવાહરલાલ નહેરૂ
7. જગતના ઇતિહાસનું રેખાદર્શન	જવાહરલાલ નહેરૂ

SEMESTER – IV
GUJ508EB

વિશ્વ સાહિત્યની કૃતિઓ

હેતુ: વિશ્વસાહિત્યની કૃતિઓનો પરિચય વિદ્યાર્થીને થાય. તે સંદર્ભમાં માતૃભાષાની રચનાઓને વિશેષરૂપે મૂલવતા શીખશે.

એકમ:1 વેઈટીંગ ફોર ગોદો (બેકેટ)

એકમ:2 ધ ઓલ્ડ મેન એન્ડ ધ સી (હેમિંગ્વે)

એકમ: 3 થ્રી સીસ્ટર્સ (ચેખોવ)

એકમ: 4 ધ આઉટ સાઈડર (કામૂ)

એકમ: 5 અ ડોલ્સ હાઉસ (ઈબ્સન)

સંદર્ભગ્રંથો

1. રચનાવલી	ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાલા
2. સહવર્તી/પરિવર્તી	ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાલા
3. કથાસાહિત્યનું વિવેચન	ભારતી દલાલ
4. નોબેલ નવલ વિશેષ	સંપા. મક્ત ઓઝા
5. સન્નિધાન	સંપા. સુમન શાહ
6. કથા પ્રસંગ	દીપક મહેતા

SEMESTER – IV

GUJ508EC

ભારતીય સાહિત્ય

હેતુ: વિદ્યાર્થી ભારતીય સાહિત્ય સંજ્ઞાની સમજ મેળવશે અને કેટલીક ઉત્તમ ભારતીય રચનાઓથી પરિચિત થશે.

એકમ:1 ભારતીય સાહિત્ય: સંજ્ઞા, વિભાવનાનો તબક્કા પ્રમાણે અભ્યાસ

એકમ:2 મેઘદૂત કાલીદાસ

એકમ: 3 વિપ્રદાસ શરદબાબુ

એકમ: 4 ગોદાન પ્રેમચંદ

એકમ: 5 હયવદન ગિરીશ કર્નાડ

સંદર્ભગ્રંથો

1. અધુના ભોળાભાઈ પટેલ
2. શરદસમીક્ષા રામનારાયણ પાઠક
3. અનુષંગ જયંત કોઠારી
4. કાવ્યચર્યા સુરેશ જોશી
5. રચનાવલિ ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાલા

SEMESTER – IV
GUJ509EA
સાહિત્ય અને કલામીમાંસા

હેતુ: સાહિત્યકલાના સ્વરૂપ સાથે અન્ય કલાઓનો પરિચય વિદ્યાર્થી મેળવશે.

- એકમ:1 (ક) કલામીમાંસા સ્વરૂપ, કાર્યક્ષેત્ર ઉદભવ અને વિકાસ
(ખ) કળાની વિભાવના
(ગ) લલિતકલાઓ વચ્ચેના આંતરસંબંધો
(ઘ) પ્રસ્તુતિકરણની કલાઓ
(ચ) વાણિજ્યની કલાઓ
- એકમ:2 (ક) કલા અને સાહિત્ય
(ખ) કલા સર્જનમાં પ્રેરણા, અનુભૂતિ, અનુકરણ અને રૂપનું સ્થાન
- એકમ: 3 (ક) સર્જન અને ભાવનની સમસ્યાઓ
(ખ) કલાના આસ્વાદ અને અર્થઘટનના પ્રશ્નો
- એકમ: 4 કલાના સ્વરૂપ સંદર્ભે પ્રસ્તુત કૃતિનો અભ્યાસ
યાત્રા સુંદરમ્
- એકમ: 5 રવીન્દ્રનાથ ટાગોર અને આનંદશંકર ધ્રુવની કલાવિચારણા

સંદર્ભગ્રંથો

1. કાવ્યત્ત્વવિચાર આનંદશંકર ધ્રુવ
2. સાહિત્યવિચાર આનંદશંકર ધ્રુવ
3. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભા.1 થી 6 ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ પ્રકાશન

SEMESTER – IV
GUJ509EB
ગુજરાતી અને કમ્પ્યુટર

હેતુ: કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ અને તે સંદર્ભે ગુજરાતી ભાષા વિશેની સમજ વિદ્યાર્થી કેળવશે.

- એકમ:1 (ક) કમ્પ્યુટર વિશેનું પ્રારંભિક જ્ઞાન
(ખ) વેબસાઈટની યાદી, તારણ
(ગ) ઈમેલ નિર્માણ અને પ્રયોગ
- એકમ:2 ગુજરાતી ટાઈપીંગ – કી-બોર્ડની જાણકારી અને વિનિયોગ
- એકમ: 3 વર્ડનો ઉપયોગ
(ક) ગુજરાતી વાક્યોનું પૃથક્કરણ
(ખ) ગ્રંથસૂચિ એક્સલની મદદથી તૈયાર કરવી
- એકમ: 4 પાવર-પોઈન્ટ પ્રોગ્રામનો ઉપયોગ
(ક) પીકચર અને ટેક્સનું નિર્માણ
(ખ) કોઈ કૃતિના પ્રસંગોને આધારે પાવર પોઈન્ટ પ્રેઝન્ટેશન
- એકમ: 5 ઈન્ટરનેટનો ઉપયોગ
(ક) ઈ-મેઈલનું નિર્માણ તથા એટેચમેન્ટ મોકલવાની રીત.
(ખ) 10 વેબસાઈટના નામ
(ગ) તારણ, શોધ, કટ-પેસ્ટ,
(ઘ) ડાઉનલોડીંગ

સંદર્ભગ્રંથો

1. વર્કીંગ વીથ પર્સનલ કોમ્પ્યુટર	આર. પી. સોની
2. કોમ્પ્યુટર ફન્ડામેન્ટલ	રાજા રામન

SEMESTER – IV
GUJ510
લઘુશોધનિબંધ

શોધનિબંધ દરેક વિદ્યાર્થીએ તૈયાર કરવાનો રહેશે.

શોધ નિબંધના વિષયો નમૂનારૂપે નીચે મુક્યા છે.

વિષય પસંદગી અધ્યાપક અને વિદ્યાર્થી સાથે મળી કરશે.

વિષય: હસ્તપ્રત સંપાદન, સંદર્ભસૂચિઓ, અન્યભાષામાંથી ગુજરાતીમાં અનુવાદ,
સાહિત્યકૃતિઓની સમીક્ષાઓ, તુલના.

SEMESTER – IV
GUJ511

અનુવાદ વિજ્ઞાન અને અપઠિત રચનાઓ

હેતુ: માતૃભાષા સિવાયની અન્ય ભાષામાં વિદ્યાર્થી સજ્જ થશે. અન્ય ભાષાની કૃતિઓના અનુવાદથી પરિચિત થશે.

એકમ:1 (ક) અનુવાદનું સ્વરૂપ અને મુખ્ય વ્યાખ્યાઓ
(ખ) અનુવાદની આવશ્યકતા અને ઉપયોગિતા

એકમ:2 (ક) અનુવાદકની સજ્જતા
(ખ) અનુવાદના પ્રકાર
(ગ) અનુવાદની મુશ્કેલીઓ
(ઘ) અનુવાદની મર્યાદાઓ

એકમ: 3 અનુવાદ કલાનો વિનિયોગ
(ક) સાહિત્યિક અનુવાદોમાંથી હિન્દી, અંગ્રેજી, સંસ્કૃત રચનાઓનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ
(ખ) અનુવાદ: વિજ્ઞાન, કલા કે કૌશલ્ય ?

એકમ: 4 અનુદિત કૃતિઓનો અભ્યાસ
મનોહર છે તો પણ સુનિતા દેશપાંડે

એકમ: 5 ચેખોવની શ્રેષ્ઠ વાર્તાઓ જયંત પાઠક, રમણ પાઠક

સંદર્ભગ્રંથો

1. સાહિત્યિક અનુવાદો સંકલન: કીર્તિદા શાહ
2. અનુવાદ કલા અનુ. નવનીત મદ્રાસી
3. અનુવાદ વિજ્ઞાન મોહનભાઈ પટેલ
4. અનુવાદની સમસ્યાઓ એક સંગોષ્ઠિ સંપા. મોહનભાઈ પટેલ
5. નીસ્કીર-વિવેક નગીનદાસ પારેખ
સંપા. ભોળાભાઈ પટેલ
6. નિવેદન અનિલા દલાલ